

Huvudman

Flens kommun
flenskommun@flen.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola i Bruksskolan i Flens kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Flens kommun att senast den **20 juni 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att särskilt stöd ges i enlighet med en elevs beslutade åtgärdsprogram. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Flens kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Flens kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att elever får det särskilda stöd på det sätt och i den omfattning som behövs och som anges i elevens åtgärdsprogram för att eleverna ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. (3 kap. 9-10 §§ skollagen; Lgr 22, avsnitt 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att eleverna ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare, garanterad undervisningstid, att undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll, extra anpassningar, anmälan och utredning av särskilt stöd samt frånvaro.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linking@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:2502) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2023 inlett en tillsyn av Bruksskolan i Flens kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Bruksskolan följer gällande bestämmelser om undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd samt frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 15-16 februari 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram, frånvaroutredningar och rutiner för extra anpassningar och särskilt stöd. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter från elevhälsan framgår att elever med åtgärdsprogram i årskurs 4-6 inte ges de åtgärder som är kopplade till speciallärarens uppdrag. Av intervjuerna framgår vidare att de har en speciallärare på skolan men att hen arbetar främst mot eleverna på lågstadiet att det därav råder brist på speciallärare på mellanstadiet vilket leder till att det finns elever på

mellanstadiet som inte får det stöd som det har rätt till enligt beslutade åtgärdsprogram. Av skolans 18 aktuella åtgärdsprogram framgår att många elever har behov av att få stöd av specialläraren för att träna bland annat läsning, stavning och skrivande tillsammans med specialläraren. Av åtgärdsprogrammen framgår vidare att det är nio stycken elever i årskurserna 4-6 där en av de beskrivna åtgärderna är att stöd ska ges av speciallärare.

Av intervjun med rektorn framkommer vidare att skolan framöver ska få stöd av ytterligare en speciallärare från en annan skola inom kommunen för att eleverna ska få det stöd som de har rätt till enligt åtgärdsprogrammen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå (3 kap. 9 § första stycket).

Av skollagen framgår vidare att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Av Läroplanen för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av särskilt stöd. Det framgår vidare att rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. (Lgr 22, avsnitt 2.2 Kunskaper och avsnitt 2.8 Rektorns ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att ge elever stöd i enlighet med elevers beslutade åtgärdsprogram. Tillsynen visar att elever inte ges det särskilda stöd som utredningen visat att de behöver, eftersom speciallärare inte ger eleverna de stödsatser som åtgärdsprogrammen anger. Bristerna innebär en uppenbar risk för att eleverna inte ges möjligheter att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Områden utan konstaterade brister

Eleverna ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjun med rektorn framgår att tjänstefördelningen är gjord så långt det går utifrån lärarnas behörighet och tjänstgöringsgrad. Rektorn uppger att flera av de lärare som är olegitimerade håller på att utbilda sig och kommer inom kort att få sin lärarlegitimation.

Rättslig reglering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning få bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Flens kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att eleverna ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkomna scheman till Skolinspektionen framgår att eleverna får sin garanterade undervisningstid i samtliga ämnen förutom ämnet teknik som inte är inlagt varken på höst- eller vårterminens schema. Vid intervjun med lärarna i årskurs 4-6 framkommer dock att eleverna har haft ämnet teknik under höstterminen 2022. Detta eftersom all undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap ligger schemalagd på vårterminen. Av intervjun framkommer vidare att det schema som Skolinspektionen tagit del av inför besöket inte var rätt version. Skolinspektionen får under tillsynsbesöket den rätta versionen av schemat där lektionerna i ämnet teknik är schemalagda under höstterminen 2022.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska undervisningen omfatta följande ämnen:

- bild,
- engelska,
- hem- och konsumentkunskap,
- idrott och hälsa,
- matematik,
- musik,
- naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi,
- samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap,
- slöjd,

- svenska eller svenska som andraspråk, och
- teknik. (10 kap. 4 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan vara minst 6 890 timmar. Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). (10 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuerna med lärare och rektorn framgår att planeringar utifrån det centrala innehållet görs. Lärarna uppger att de använder skolans digitala lärplattform som stöd i det arbetet. Vid intervjuerna uppger både lärare och rektorn att fortbildning av "Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet", Lgr22, har genomförts på kommungemensam nivå och att det arbetet kommer att fortsätta på skolenheten under vårterminen 2023. Av inkomna synpunkter på tjänsteutredningen framgår vidare att den kommungemensamma fortbildningen av Lgr22 leddes av förstelärare och att de även har haft kollegiala träffar på skolenheten.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska för varje ämne en kursplan gälla. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner. (10 kap. 8 § skollagen)

Enligt skolförordningen framgår att för grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen (2010:800). Läroplanen finns i förordningen (SKOLFÖR 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier. (Förordning [2022:280] 9 kap. 1 § skolförordningen)

I läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (2010:37) finns kursplaner som för varje ämne anger bland annat syfte och centralt innehåll. (Lgr 22 5. Kursplaner)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter från elevhälsan framgår att extra anpassningar ges inom ramen för undervisningen om en elev befaras att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Det framkommer vidare att elevhälsans personal stöttar lärarna och är behjälpliga i arbetet med extra anpassningar. Lärarna uppger att extra anpassningar görs utifrån elevens behov och att det kan handla om anpassningar för elevens lärande eller för att en elev ska fungera i klassrummet. Vidare uppger lärarna att de gör både generella och individuella anpassningar i klassrummet. De använder till exempel mikrofon och timer i undervisningen som en generell anpassning och ger exempelvis elever med extra anpassningar bildstöd, möjlighet till uppläsningstjänst med mera.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet. (3 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan och utredning av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuerna med rektorn, elevhälsan och lärarna framgår att om en lärare befarar att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas görs en anmälan om särskilt stöd till elevhälsoteamet där rektorn ingår. Rektorn ser till att det sedan startas en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Vidare framgår av intervjuerna att lärare gör utredningen av särskilt stöd i samråd med speciallärare och i vissa fall även med övriga representanter från elevhälsan. När utredningen är klar fattar rektorn beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Lärarna och representanter från elevhälsan uppger vidare vid intervjuerna att det

är klasslärarna och skolenhetens speciallärare som skriver åtgärdsprogram, men att även specialpedagogen kan vara behjälplig. Elev och vårdnadshavare är delaktiga vid utarbetandet av åtgärdsprogrammet och rektorn tar beslut och skriver även under elevens åtgärdsprogram. Av samtliga intervjugrupper framgår även att åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas under året vid olika avstämningstider.

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av anges också elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses samt datum och ansvarig för uppföljning och utvärdering. Åtgärdsprogrammen innehåller också en överklagandehänvisning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att ett beslut av rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § (28 kap. 16 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen tillämpas 33 § förvaltningslagen (2017:900) om under rättelse om innehållet i ett beslut och hur ett överklagande går till (29 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuerna med rektorn, elevhälsan och lärarna framgår att skolenheten har en frånvarotrappa som de följer när en elev har upprepad eller längre frånvaro. I första hand kontaktar klassläraren elevens vårdnadshavare. Om frånvaron efter samtal med vårdnadshavare kvarstår, anmäls detta till rektorn och vårdnadshavarna kallas till ett möte med rektorn och klassläraren. Även representanter från elevhälsan kan delta vid ett sådant möte. Det framgår vidare vid intervjuerna att en frånvaroutredning startas vid upprepad eller längre frånvaro och att det på skolenheten finns utredningar som har avslutats, är pågående eller ska påbörjas. En frånvaroutredning görs av klassläraren, rektorn samt elevhälsan. Elev och vårdnadshavare medverkar i utredningen för att utröna vilket stöd elev och vårdnadshavare behöver för att elevens närvaro i skolan ska öka. Enligt rektorn anmäler hen längre tids frånvaro eller upprepad frånvaro som överstiger 20 procent till huvudmannen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli (7 kap. 17 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 7 kap. 17 §, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Åsa Rasmussen

Åsa Rasmussen

Beslutsfattare

Signerat av: Åsa Rasmussen

X Helena Forsberg

Helena Forsberg

Föredragande

Signerat av: Helena Forsberg